

Довідка про науково-педагогічну діяльність доктора фізико-математичних наук, доцента кафедри фізики Харківського державного технічного університету сільського господарства СПОЛЬНИКА Олександра Івановича в номінації — викладач фундаментальних дисциплін.

Спольник О.І. народився в м. Харкові в 1946 р. у родині педагогів. У 1964 р. після закінчення середньої школи вступив на фізико-технічний факультет Харківського державного університету, який закінчив у 1970 році.

Трудову діяльність розпочав у Харківському фізико-технічному інституті НАН України, як науковий співпрацівник у лабораторії фізики кристалів.

У 1978 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: "Дослідження впливу дефектів кристалічної решітки на ширину лінії феромагнітного резонансу в металах".

У 1979 р. перейшов на педагогічну роботу в Харківський інститут механізації та електрифікації сільського господарства на посаду асистента кафедри фізики, у 1983 р. займає посаду доцента, а в 1989 р. - завдувач цієї ж кафедри.

У 1996 р. Спольник О.І. захистив докторську дисертацію на тему: "Розсіювання магнітної і ширини лінії феромагнітного резонансу в твердих тілах з дефектами".

Кандидатська і докторські дисертації О.І.Спольника мають наукову і практичну значущість. Результати, одержані в цих роботах, поглиблюють уявлення про фізичну природу дисипативних процесів, які проходять у магнітній системі магнітоупорядкованих кристалів, а також у таких перспективних магнітних матеріалах, як металеві та сплинові стекла.

У результаті досліджень виявлено цілий ряд нових закономірностей процесів розсіювання магнітних хвиль в порах, які вливають практично на всі властивості кристалів. Одержані результати фор-

мують єдине уявлення про (фізичну природу процесів розсіювання магнітних хвиль на дефектах структури феромагнетиків і відкривають нові можливості для подальших фундаментальних і прикладних досліджень впливу дефектів на динамічні процеси, що проходять у магнітній системі кристалів.

У роботах повністю продемонстровані можливості практичного застосування одержаних результатів фундаментальних досліджень.

Установлена висока чутливість ширини лінії ФМР до процесів структуроутворення, які відбуваються в кристалах під дією механічних, хімічних і радіаційних впливів, дозволяє використати метод ФМР для контролю кінетики накопичення дислокаційних петель при бомбардуванні феромагнітних металів іонами гелію для оцінки швидкості корозійного uszkodження феромагнітних металів.

О.І. Спольник - засновник наукового напрямку, основною метою якого є розвиток радіо-спектроскопічних методів для дослідження і контролю дефектів кристалічної структури твердих тіл. Цей напрямок включає комплекс експериментальних і теоретичних досліджень. Для проведення цих досліджень О.І. Спольник створив великий творчий колектив, до якого входять доценти, аспіранти, наукові співпрацівники ННЦХФТІ.

Спольник О.І. є автором понад 76 наукових, навчально-методичних праць і винаходів. Основна мета навчально-методичної діяльності Спольника О.І. забезпечення навчального процесу спільниками і методичними матеріалами, що відповідають сучасному рівню викладання фізики.

До найбільш цінних можна віднести серію методичних посібників, що охоплюють усі розділи фізики і містять комп'ютерні програми, які дають можливість як навчати студентів, так і контролювати їх знання. Під його редакцією вийшов друком посібник "Фізика для вступників до ВНЗ". Цей посібник користується популярністю серед абітурієнтів і першокурсників ХДТУСГ.

Результати роботи О.І. Спольника і його учнів відомі в усьому світі: вони регулярно представляються на міжнародних конференціях (Росія, Польща, Франція, Австралія) і публікуються в центральних періодичних виданнях з фізики твердого тіла.

О.І. Спольник як педагог приділяє велику увагу вдосконаленню процесів навчання розвитку і впровадженню нових методичних заходів.

Він запропонував і реалізував у ХДТУСГ метод багаторівневого викладання фізики, що дає можливість підвищувати ступінь засвоєння дисципліни і наблизити її до спеціальних і профільюючих дисциплін.

Під керівництвом О.І. Спольника створено комплекс комп'ютерних програм з усіх розділів курсу фізики, що читається у ХДТУСГ для всіх факультетів і спеціальностей.

Виховну роботу О.І. Спольник бачить у залученні якомога більшої кількості студентів до науково-технічної творчості.

Наш кореспондент звернувся до Олександра Івановича з проханням поділитися своїми роздумами:

Мене як викладача дуже хвилює слаба шкільна підготовка з фундаментальних дисциплін. Це спонукає викладачів витрачати багато сил та часу на ліквідацію прогалин між середньою школою та вищим навчальним закладом. Це і створення методичних розробок, додаткові заняття і таке інше.

Сподіваюсь на відродження традицій "старої школи", яка дала світові багато відомих вчених, таких як Курчатов, Платон, Ландау і багато, багато інших. Саме тою реформування Вищої школи на західний манер слід проводити пам'ятаючи про досягнення "старої школи".

Хвилює мене і відсутність молоді в наукових та освітніх кадрах. Адже ні в якій з цих сфер не заробилиш на гідний рівень життя. Тут я сподіваюсь на мудрість наших державних керівників, від яких залежить, бути чи не бути українським науці та вищій школі. Приємно, що деякі тенденції зрушення з місця цієї проблеми вже намітилися.

Маю мрію — підійом матеріальної бази кафедри на сучасний рівень, приплив молоді до нас на роботу, збільшення ваги предмету "фізика" у ланці інших дисциплін. Сподіваюсь, що колектив надрукує добрий підручник з фізики для технічних вузів нашого профілю, в якому також будуть розглянуті екологічні катастрофи як результат неввіреного використання законів фізики.

А на питання: "Яких результатів Ви очікуєте від фізики?" професор жартував: Все життя мріяв отримати такий фізичний результат, котрий дав би змогу не працювати решту життя.

Спольник О. І.